

Sammanfattning

Arbetsdomstolen har i beslut interimistiskt förordnat att en pågående avstängning omedelbart skulle upphöra. Arbetsgivarparten har därefter yrkat att domstolen med ändring av det tidigare beslutet skall förordna om avstängning. Arbetsdomstolen har funnit att förutsättningar inte föreligger för en sådan prövning enligt 34 § tredje stycket anställningsskyddslagen.

ARBETSDOMSTOLEN

Rotel 2:1

BESLUT
2007-12-12
StockholmBeslut nr 97/07
Mål nr A 10/07 och
A 111/07

KÄRANDE (mål nr A 10/07)

Brandmännens Riksförbund, Kryddgränd 6, 123 58 FARSTA
Ombud: advokaten Anders Elmér och jur. kand. Annika Elmér
Elmzell Advokatbyrå HB, Gamla Brogatan 32, 111 20 STOCKHOLM

KÄRANDE (mål nr A 111/07)

Fackförbundet SKTF, Box 7825, 103 97 STOCKHOLM
Ombud: förbundsjuristen Sussanne Lundberg, adress som ovan

SVARANDE (i båda målen)

Nora kommun, Prästgatan 15, 713 80 NORA
Ombud: advokaten Erik Norman, Advokatfirma Erik Norman AB, Box 261,
701 45 ÖREBRO

SAKEN

ogiltigförklaring av uppsägning m.m.; nu fråga om interimistiskt förordnande

Bakgrund och yrkanden

S.D. har varit anställd i Nora kommun (kommunen) som administrativ kökschef men även som deltidsanställd brandman. Han avskedades från anställningen som administrativ kökschef i oktober 2006. Därefter sades han upp från anställningen som deltidsanställd brandman med verkan från den 7 december 2006. Han avstängdes också från det arbetet. S.D. är medlem i Fackförbundet SKTF (SKTF) och i Brandmännens Riksförbund (BRF).

SKTF har väckt talan mot kommunen och yrkat att Arbetsdomstolen bl.a. ska ogiltigförklara avskedandet av S.D. från hans anställning som administrativ kökschef. BRF har också väckt talan mot kommunen och yrkat att Arbetsdomstolen bl.a. ska ogiltigförklara uppsägningen av honom från hans anställning som deltidsanställd brandman.

Kommunen har hävdad att S.D. gjort sig skyldig till brott, förskingring alternativt trolöshet mot huvudman, i anställningen som administrativ kökschef och att det därför förelegat skäl för avskedandet respektive saklig grund för uppsägningen av honom. Ett åtal om grov förskingring är under prövning i de allmänna domstolarna.

SKTF och BRF har bestritt att S.D. gjort sig skyldig till påstådd brottslig gärning och anfört att det därför inte förelegat skäl för vare sig avskedandet eller uppsägningen. BRF har därutöver anfört att även om S.D. gjort sig skyldig till brottslig gärning i anställningen som administrativ kökschef har

det därmed inte förelegat saklig grund för uppsägningen av honom från anställningen som deltidbrandman.

I beslut den 2 maj 2007 avslog Arbetsdomstolen kommunens yrkande om interimistiskt förordnande att S.D:s anställning som deltidsanställd brandman skulle upphöra vid uppsägningstidens utgång.

I beslut den 18 juni 2007 förordnade Arbetsdomstolen – för tiden intill det slutliga avgörandet – att den pågående avstängningen av S.D. från hans arbete som deltidanställd brandman omedelbart skulle upphöra.

Örebro tingsrätt har genom dom den 28 juni 2007 ogillat åtalet mot S.D. för grov förskingring. Domen är överklagad och huvudförhandling i hovrätten är planerad att hållas i december 2007.

Kommunen har nu i första hand yrkat, som det får uppfattas, att Arbetsdomstolen interimistiskt ska förordna att S.D:s anställning ska upphöra vid den tidpunkt som domstolen bestämmer.

Kommunen har därutöver yrkat att Arbetsdomstolen i vart fall ”omprövar sitt tidigare interimistiska beslut eftersom det måste anses föreligga särskilda skäl att S.D. ska vara avstängd i avvaktan på hovrättens prövning av brottmålet”. Yrkandet har också framställts så att kommunen yrkar att ”Arbetsdomstolen med ändring av sitt tidigare beslut förklarar att Nora kommun haft rätt att avstänga S.D. från hans tjänst vid räddningstjänsten i Nora kommun”.

BRF har bestritt yrkandet om att domstolen interimistiskt ska förordna att anställningen ska upphöra. BRF har när det gäller det andra yrkandet i första hand ifrågasatt om det yrkandet kan prövas av Arbetsdomstolen och i andra hand bestritt yrkandet.

Parterna har i frågorna om interimistiskt förordnande sammanfattningsvis anfört följande.

Kommunen

S.D. har gjort sig skyldig till brott riktat mot arbetsgivaren. Brottet är av sådan allvarlig art att det inte är skäligt att han ska ha kvar sin anställning inom räddningstjänsten, även om brottet inte begåtts i den anställningen. Det framstår som mer eller mindre uppenbart att uppsägningen är sakligt grundad. Det måste anses föreligga särskilda skäl för att S.D. ska vara avstängd från arbetet som deltidbrandman.

BRF

Det föreligger ingen rättslig grund för att Arbetsdomstolen ska kunna ompröva beslutet om att häva den tidigare avstängningen. Rätten till interimistisk prövning av ett beslut om avstängning enligt 34 § anställningsskyddslagen tillkommer endast arbetstagaren. Oaktat detta har kommunen inte

framfört några nya omständigheter i målet till stöd för att Arbetsdomstolen skulle komma fram till annan slutsats än som tidigare meddelats i de interimistiska besluten avseende anställningens bestånd och kommunens avstängning av S.D.

Skäl

Yrkandet om att anställningen ska upphöra

Enligt 34 § tredje stycket anställningsskyddslagen kan domstol för tiden intill det slutliga avgörandet besluta att anställningen ska upphöra vid uppsägningstidens utgång eller vid en senare tidpunkt som domstolen bestämmer. För bifall till ett sådant yrkande om interimistiskt förordnade krävs enligt fast praxis att det av den utredning som föreligger vid tidpunkten för beslutet framstår som mer eller mindre uppenbart att uppsägningen är sakligt grundad. Bevisbördan för att så är fallet åvilar arbetsgivaren.

Kommunen har ingående argumenterat för sin uppfattning att tingsrättens dom i skuldfrågan är felaktig. På grundval av den utredning som hittills förebbringats i detta mål anser dock Arbetsdomstolen att det inte framstår som mer eller mindre uppenbart att uppsägningen av S.D. är sakligt grundad. Skäl för att interimistiskt förordna att anställningen ska upphöra finns därmed inte varför kommunens yrkande i denna del ska avslås.

Yrkandet om avstängning

Kommunen har i andra hand yrkat, som det får förstås, att Arbetsdomstolen – med ändring av det tidigare interimistiska beslutet om att avstängningen omedelbart skulle upphöra – ska interimistiskt förordna att S.D. ska vara avstängd från sitt arbete som deltidsanställd brandman. BRF har i första hand ifrågasatt om kommunen har rätt att få ett sådant yrkande prövat av Arbetsdomstolen.

I 34 § andra stycket anställningsskyddslagen anges att uppkommer tvist om en uppsägnings giltighet, upphör ej anställningen till följd av uppsägningen förrän tvisten slutligt avgjorts. Vidare framgår att arbetstagaren inte heller får stängas av från arbete på grund av de omständigheter som har föranlett uppsägningen annat än om det finns särskilda skäl.

Om en arbetsgivare fattar beslut om avstängning kan domstol, enligt 34 § tredje stycket anställningsskyddslagen, för tiden intill det slutliga avgörandet besluta att den pågående avstängningen ska upphöra. En förutsättning för en sådan prövning av avstängningsfrågan är således enligt formuleringen i tredje stycket att det finns en pågående avstängning. Lagtexten ger däremot inte utrymme för arbetsgivarparten att i ett pågående mål, i stället för att arbetsgivaren själv fattar ett beslut om avstängning, överlämna till domstolen att pröva om det föreligger skäl för avstängning och om så är fallet fatta beslut om att arbetstagaren i avvaktan på slutligt avgörande ska vara avstängd. En avstängning sker alltid på arbetsgivarens ansvar och under skadeståndsansvar. Även i det fallet att avstängningsfrågan prövas interimistiskt

på yrkande av arbetstagarparten och domstolen inte bifaller ett yrkande om att den pågående avstängningen ska upphöra, sker avstängningen även fortsättningsvis på arbetsgivarens ansvar.

I enlighet med regleringen i 34 § tredje stycket anställningsskyddslagen, prövade Arbetsdomstolen kommunens beslut att stänga av S.D. från arbete och beslöt den 18 juni 2007 att den då pågående avstängningen omedelbart skulle upphöra och förordnade att beslutet skulle gälla för tiden intill det slutliga avgörandet i målet. Fråga är om Arbetsdomstolen nu har möjlighet att ompröva det beslutet eller, som det får uppfattas, förordna att arbetstagaren framgent ska vara avstängd i avvaktan på slutligt avgörande.

En arbetsgivare har att följa ett domstolsbeslut om att en avstängning ska upphöra. En arbetsgivare kan ha uppfattningen att det, trots domstolens beslut, finns sådana särskilda skäl som krävs för att en avstängning ska vara tillåten. Arbetsgivaren kan grunda sin inställning på t.ex. nya omständigheter som inträffat eller på omständigheter som tidigare inte anförts. Frågan är om arbetsgivarparten då kan få domstolens prövning av om det ändå inte, trots domstolens tidigare beslut, föreligger särskilda skäl för avstängning. Enligt Arbetsdomstolens mening kan det inte heller i den situationen ankomma på domstolen att fatta ett beslut om avstängning utan arbetsgivaren måste anses ha möjlighet att själv fatta ett sådant beslut, även denna gång under skadeståndsansvar. Om arbetsgivaren väljer att ånyo stänga av arbetstagaren har arbetstagarparten möjlighet att framställa ett yrkande om att den avstängningen ska upphöra.

Arbetsdomstolens slutsats är således att 34 § tredje stycket anställningsskyddslagen inte ger domstolen möjlighet att pröva kommunens yrkande om att – med ändring av det tidigare beslutet – nu interimistiskt förordna att S.D. ska vara avstängd i avvaktan på slutligt avgörande. Yrkandet om interimistiskt förordnande kan därför inte bifallas.

Arbetsdomstolens ställningstagande

Arbetsdomstolen avslår Nora kommuns yrkanden om interimistiska förordnanden.

Ledamöter: Cathrine Lilja Hansson, Håkan Torngren och Karl-Erik Svensson. Enhälligt.

Sekreterare: Inge Karlström